

Aldrig mer ”aldrig mer”

En studie av FN:s misslyckande i Darfur samt en konstruktiv och normativ analys av hur FN:s säkerhetsråd kan reformeras för att kunna stoppa framtida konflikter.

Arvin Khoshnood
Torbjörn Tegnhammar

Abstract

Konflikten i Darfur påbörjades 2003 men först i mitten av 2004 började frågan på allvar att diskuteras i FN:s säkerhetsråd. När FN väl uppmärksammat problemen i Darfur gjordes ändå inget för att stoppa pågående massakrer på civilbefolkningen. I denna uppsats frågar vi oss vad som gick fel i FN och vad som kan reformeras i Säkerhetsrådet för att förhindra att denna situation uppstår igen i framtida konflikter. Vi gör en normativ och konstruktiv analys av befintliga reformförslag inom FN och presenterar också egna idéer.

De problem vi har funnit som kan ha lett till denna handlingsförlamning är framförallt en orättvis maktstruktur i Säkerhetsrådet, det samtida Irak-kriget, stormakternas skilda egenintressen samt att konflikten i Darfur var komplicerad och inte alls ett traditionellt krig. Dessutom har vi funnit stora problem med suveränitetsprincipen och FN:s folkmordsdefinition. I slutsatsen har vi haft ambitionen att presentera konstruktiva lösningar på samtliga dessa problem.

Nyckelord: Darfur, FN, Säkerhetsrådet, folkmord, suveränitetsprincipen.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte	1
1.2	Frågeställning	2
1.3	Avgränsning	2
1.4	Metod och materialdiskussion.....	2
1.5	Disposition	3
2	Teori	5
3	Empiri: Konflikten i Darfur	6
3.1	Konfliktorsak och konflikttyp	6
3.2	Säkerhetsrådets hantering av konflikten	7
4	Reformering av säkerhetsrådet	9
4.1	Orättvis maktstruktur i säkerhetsrådet.....	9
4.1.1	Möjliga lösningar	10
4.2	Den samtida konflikten i Irak.....	13
4.2.1	Möjliga lösningar	13
4.3	Staternas egenintressen	14
4.3.1	Möjliga lösningar	15
4.4	Nya typer av krig.....	16
4.4.1	Möjliga lösningar	17
4.5	Suveränitetsprincipen	18
4.5.1	Möjliga lösningar	18
4.6	Folkmordsdefinitionen	19
4.6.1	Möjliga lösningar	20
5	Slutsats	21
5.1	Utökande av säkerhetsrådet.....	21
5.2	FN som informatör	22
5.3	Institutionalisering av gemensamma intressen.....	22
5.4	Fredsskapande FN-styrkor	23

5.5	Mänskliga rättigheter i fokus.....	24
5.6	Gör etnicitet irrelevant	24
6	Referenser.....	25

1 Inledning

Vår uppsats syftar till att analysera fram konstruktiva förslag till reformer i FN:s säkerhetsråd så att FN inte står handlingsförlamat i framtida konflikter. Vi vill att FN ska bli en stark och pålitlig aktör så att framtida konflikter stoppas innan de resulterar i tusentals döda människor och miljontals flyktingar. Vårt forskningsområde är idag väldigt aktuellt speciellt med tanke på exempelvis Irakkriget, Darfur-konflikten och konflikten mellan USA och Islamiska republiken av Iran. Vår forskning behandlar också en konflikt som är försummad i statsvetenskapliga sammanhang. Våra forskningsresultat är också av relevans i ett större sammanhang och för Säkerhetsrådets framtida hantering av liknande konflikter. Första världskriget ledde till miljontals dödsoffer och förödande materiella skador i de olika länderna. Efter kriget sa man "aldrig mer" och Nationernas Förbund skapades. Syftet med denna organisation var att förhindra konflikter men det andra världskriget var ett bevis på organisationens misslyckande.

Efter andra världskrigets slut uttalades återigen "aldrig mer" och Förenta Nationerna bildades. Därefter har flera konflikter ägt rum och åter har resultatet blivit miljontals döda människor. Övergreppen i Rwanda och Bosnien är två tragiska exempel. Efter dessa konflikter sa man återigen "aldrig mer" men FN lyckades trots detta inte förhindra att konflikten i Darfur uppstod och den pågår fortfarande utan att FN har agerat. Anledningen till att vi valde *Aldrig mer "aldrig mer"* som rubrik på vår uppsats är att vi är trötta på att FN och världens stater gång på gång säger "aldrig mer" men ändå fortsätter att tillåta övergrepp mot människor. "Aldrig mer" har blivit vår tids stora politiska kliché.

1.1 Syfte

Säkerhetsrådets övergripande uppgift är att skapa och bevara fred och säkerhet. I flertalet väpnade konflikter i bland annat Afrika under de senaste decennierna har dock FN kraftigt misslyckats med denna uppgift. Organisationens handlingsförlamning under konflikten i Darfur är det senaste exemplet på detta. Denna uppsats syfte är att identifiera problemen inom säkerhetsrådet för att på så sätt kunna komma med konstruktiva förslag gällande en reformering av detta råd så att liknande konflikter i framtiden kan förhindras.

1.2 Frågeställning

För att bäst identifiera problemen inom säkerhetsrådet har vi använt oss av följande frågeställning. Med bakgrund av FN:s misslyckande i konflikten i Darfur och med utgångspunkt ur det pågående reformarbetet inom FN, hur bör säkerhetsrådet reformeras så att FN kan vara en pålitlig, fredsskapande och fredsbevarande aktör i framtida konflikter? Med pålitlig aktör avses en organisation som världen vet är kapabel att handla snabbt för att förhindra väpnade konflikter som uppstår. Med FN:s misslyckande avses en situationen där FN inte har lyckats lösa konflikten i Darfur vilket än så länge har lett till hundratusentals dödsoffer och ett par miljoner människor på flykt.

1.3 Avgränsning

Vi har valt att begränsa oss till konflikten i Darfur därför att den är ett väldigt tydligt exempel på en allvarlig konflikt som har tillåtits att pågå och förvärras utan FN:s ingripande. Det stora antalet civila dödsoffer i denna konflikt borde kunna fungera som ett motiv för en intervention, sanktionerad av FN:s säkerhetsråd, men så blev aldrig fallet. Att denna konflikt har tillåtits att pågå utan ett ingripande från rådet visar med all önskvärd tydlighet att FN inte fungerar som en fredsskapande aktör i världen, vilket är synnerligen allvarligt. Vi motiverar alltså valet av konflikten i Darfur som empirisk bas med att de är ett väldigt tydligt exempel på en situation där FN:s säkerhetsråd skulle ha kunnat göra en avgörande insats för fred men misslyckats.

Vi begränsar oss också till säkerhetsrådet och vill diskutera reformförslag riktade mot just det rådet snarare än mot FN som helhet. Vi motiverar detta med att säkerhetsrådet är den enda relevanta delen av FN i frågor om konflikter och internationell säkerhet. För att besvara frågeställningen kommer vi i analysen att använda oss av neo-neo-syntesen som teori. Vi motiverar detta med att neo-neo-syntesens neorealistiska del använder sig av såväl staternas egenintressen och relation till varandra som utgångspunkt medan den neoliberala delen kan ge oss ett ytterligare, kompletterande perspektiv bl.a. gällande ekonomiska faktorer som grund för den världspolitiska verkligheten.

1.4 Metod och materialdiskussion

För att kunna svara på vår frågeställning har vi först och främst analyserat konflikten i Darfur och Säkerhetsrådets hantering av densamma. Syftet med denna analys är att den sedan ska användas som vår forsknings empiriska bas. Vi har utifrån vår studie av säkerhetsrådets resolutioner och mötesprotokoll angående

Darfur-konflikten, samt genom att koppla det till vår teori, kunnat komma fram till vilka problem som hindrade rådet från att lösa konflikten. Vi har också i vår forskning använt teorin för att analysera de olika problemen samt för att komma med lösningsrekommendationer. Således får vår studie en teorikonsumerande karaktär.

Vår studie är av förklarande och normativ karaktär och vi har en generaliserande ambition då den både ämnar beskriva och förklara problemen. Då lösningarna bidrar till att FN:s säkerhetsråd kan bli mer handlingskraftigt i andra konflikter än Darfur kan resultatet ses som generellt och uppsatsen är därmed inte en a-teoretisk fallstudie. Dessa förslag är dels existerande reformförslag inom FN men också ett resultat av vår egen analys. Vi har i forskningen använt oss av en normativ och konstruktiv metod. Den är normativ i meningen att vi analyserar problemen och problemlösningen genom att diskutera för- och nackdelar. I en sådan studie måste författarna analysera och diskutera alla goda och dåliga situationer och författarna måste komma med ”egen argumentation för hur ett samhällsfenomen bör vara utformat” (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson och Wängnerud, 2005, s.42). Den ambitionen har vi haft i vår forskning. Vår forskning är konstruktiv då vi, utifrån att normativt ha analyserat problemen, kommer med rekommenderade lösningar på hur FN:s säkerhetsråd ska reformeras. Vi anser att det är viktigt att konstruktiva förslag presenteras samtidigt som man kritiserar något.

Gällande material har vi använt oss av primärkällor för att studera vad som hindrade Säkerhetsrådet från att agera i Darfur-konflikten. Dessa primärkällor består av resolutioner, mötesprotokoll och rapporter från FN som bland andra har skrivits av den nuvarande generalsekreteraren Kofi Annan. Vi har dock också använt oss av sekundära källor för att förklara vilka ambitioner som ligger bakom de permanenta ländernas agerande i frågan. Dessa källor består bland annat av nyhetsartiklar och analyser i olika medier.

1.5 Disposition

Vi har valt att dela in uppsatsen fem kapitel. Det första kapitlet är inledningen som du läser nu. Det andra kapitlet är *Teori*. I detta kapitel presenteras den teori som vi kommer använda oss av för att analysera problemen och komma med möjliga lösningar.

Kapitel tre är vår empiriska bas. Kapitlet som heter *Empiri: Konflikten i Darfur* förklarar vad Darfurkonflikten handlar om och hur FN:s säkerhetsråd hanterade konflikten. Vi vill betona att empirin är resultatet av vårt eget arbete och därför är kapitlet av analytisk karaktär. Här bör det poängteras att det inte finns mycket forskning kring frågan och att det är därför vi har analyserat konflikten och säkerhetsrådets hanterande av densamma.

Det fjärde kapitlet, *Reformering av säkerhetsrådet*, är vår analys. Här kommer problem som FN:s säkerhetsråd bemötte under hanteringen av Darfur-konflikten presenteras och möjliga lösningar till dessa kommer att analyseras. Problem som

analyseras i detta kapitel är dels resultatet av vår egen analys av säkerhetsrådets hantering av Darfurkonflikten i kapitel tre och dels hämtade från befintliga reformförslag inom FN.

I det femte kapitlet som kallas *Slutsats* kommer vi, utifrån vår analys i kapitel fyra, ge ett antal rekommendationer till reformer av säkerhetsrådet för att FN i framtiden inte ska hamna i liknande situationer som under hanteringen av Darfurkonflikten.

2 Teori

Vi kommer i vår analys att använda oss av en förening av neorealism och neoliberal teori, det som Ole Wæver kallar neo-neo-syntesen (Smith, Booth och Zalewski, 1996, s.163). Här förtjänar realismens syn på mellanstatliga relationer att lyftas fram liksom tanken om världssystemet som anarkiskt. Från det liberala hållet kommer vi att använda oss av synen på ekonomiska situationer som grund för den världspolitiska verkligheten. Observera att det som här kallas neoliberalism ibland även kallas neoliberal institutionalism. Vad skiljer då neorealismen och neoliberalismen från den traditionella realismen och liberalismen?

Gällande realismen och neorealismen kan man hävda att de båda kommer fram till liknande slutsatser men att det ändå finns en grundläggande skillnad dem emellan. Medan den realistiska teorin grundläggs i ganska lösa tankar om människans natur och dennes vilja att dominera andra har neorealismen en mer vetenskaplig grund och baseras på tanken om det anarkiska systemet som en förklaringsmodell för staters handlande. Realismens vetenskapliga utveckling från traditionell realism till neorealism öppnade upp möjligheter för teoretisk utveckling vilket senare även föranledde utvecklingen mot en syntes mellan realism och liberalism.

Gällande utvecklingen inom den liberala teorin kan neoliberalismen förklaras med att det är en sorts specificerad liberal teori. Medan liberalismen mer generellt intresserade sig för internationella relationer och ville beskriva övergripande utveckling har den neoliberal teorin kretsat kring frågan om hur internationella institutioner påverkar världssamfundet. För att svara på sådana frågor har neorealismen och framförallt de anarkiska tankarna använts som utgångspunkt (Smith et al, s.163). Kan man bevisa att internationella institutioner som FN och EU är viktiga aktörer t.o.m. med anarkin som bakgrund är det så klart stärkande för liberal teori.

Dessa förändringar ledde på 1980-talet till neo-neo-syntesen. Avslutningsvis förenades realismen och liberalismen av följande vilket alltså grundlade denna förening:

- Forskningen ska vara rationalistisk
- Teorier ska grundläggas av en vetenskaplig begreppsbyggnad
- Världssystemet är anarkiskt
- Huruvida institutioner påverkar eller inte är relevant att undersöka

3 Empiri: Konflikten i Darfur

Hundratusentals människor har hittills dött till följd av konflikten i Darfur och miljontals har flytt från området. Konflikten kan definieras som ett så kallat *nätverkskrig* som Mary Kaldor talar om, då flera olika statliga och icke-statliga aktörer är inblandade (Kaldor, 2004, s.157). Darfur är en provins i västra Sudan och den norra delen av provinsen består mest av halvöken och torr bush. I den södra delen är jorden relativt bördig och används till jordbruk av bofasta.

Den norra delen är framförallt befolkat av kameldrivare. Många av dessa har arabisk härkomst. Det torra området erbjuder inte några andra möjligheter då det saknas naturresurser som människor kan leva av. Den största religionen i Darfur är islam. De nordliga grupperna söker sig söderut under torrperioderna för att kunna överleva. Detta har skapat ständiga konflikter om åkermark och annat som har blivit söndertrampat av kamelkonvojer.

3.1 Konfliktorsak och konflikttyp

Förr löstes dessa konflikter på ett fredligt sätt men i samband med en annan konflikt i södra Sudan spreds dock vapen även till Darfur vilket gjorde att konflikten blev blodig (Holmberg, 8/8 2004). Konfliktorsaken är alltså kapitalpolitisk och geopolitisk. Orsaken till konflikten är också realpolitisk i meningen att flera organisationer konkurrerar om kontrollen över Sudan. Den sudanska regeringen stödjer milisen Janjaweed från norra Darfur, medan rebellgrupperna SLA/SLM, Sudanese Liberation Army/movement, och JEM, Justice and Equality Movement har samlat stöd och soldater från de bofasta i södra Darfur (Landguiden.se: Darfur).

Att det finns realpolitiska inslag tydliggjordes när rebellerna i Darfur tackade nej till ett fredsavtal, bl.a. med hänvisning till att de ville ha rätten att utse en vicepresident i Sudan (Sydsvenskan, 2/5 2006 s.A16). Avsaknaden av ett krav på avvapning av Janjaweed var också en anledning till att avtalet inte undertecknades då. Ett fredsavtal undertecknades dock ett par dagar senare mellan SLA/SLM och regeringen. I det avtalet ingick en avvapning av Janjaweed men inte något om vicepresidentposten. Avtalet undertecknades dock inte av JEM och inte heller av en utbrytargrupp ur SLA/SLM (Koblanck, 5/5 2006).

Idealpolitiken, gällande hur man ska styra och vilka normer som ska vara vägledande för staten, är en fjärde konfliktorsak. Här bör nämnas att Sudans regering är arabisk-muslimsk och att de anklagas för att konsekvent gynna den del av befolkningen som är av arabisk härkomst (Holmberg, 8/8 2004). Således finns också en konflikt rörande religionsfrihet då det finns en icke-muslimsk minoritet i

landet. Etnicitet anses av vissa vara den egentliga konfliktorsaken men det uppfattar vi som en orimlighet. Det kan förvisso vara en orsak till konflikten på gräsrotsnivå. Det är dock ingen grundläggande orsak till konflikten. De olika aktörerna i konflikten använder förvisso etnicitet instrumentellt för att uppnå sitt syfte. USA anser bland annat av den anledningen att konflikten handlar om etnicitet och att ett folkmord är pågående vilket Khartoum-regeringen avfärdar.

Det finns förvisso en etnisk skillnad mellan nomaderna och de bofasta, de förstnämnda är ofta av arabiskt ursprung medan de bofasta ofta härstammar från olika svarta och afrikanska folkgrupper, men samtidigt är de båda etniska grupperna blandade och det är inte konsekvent så att de bofasta är svarta medan nomaderna är araber. Det måste betonas att människor från flertalet olika afrikanska folkgrupper lever i Darfur tillsammans med människor av arabiskt ursprung och att dessa även lever blandat. Det är alltså inte konsekvent en konflikt mellan olika folkgrupper. Det måste också betonas att forskningen kring Furernas historia och framförallt etnicitet är ytterst bristfällig (De Waal, 2005, s.185).

3.2 Säkerhetsrådets hantering av konflikten

Konflikten i Darfur startade i början av år 2003 men det var först i juli 2004, nästan mer än ett år efter konfliktens start, som FN:s säkerhetsråd på allvar började diskutera konflikten. FN agerade alltså väldigt långsamt, vilket delvis kan bero på kriget mellan USA och Irak, som inte bara fick FN:s utan även massmediernas uppmärksamhet. Den 7 april 2004, i sitt tal om folkmordet i Rwanda på den konfliktens tioårsdag, talade Kofi Annan om krisen i Darfur och förklarade sin oro över vad som var på gång i provinsen (Preventgenocide.org: UN Secretary-General Kofi Annan's Action Plan to Prevent Genocide).

Den 11 juni 2004 lade FN:s säkerhetsråd fram resolution 1547 (2004) som alla medlemsländer röstade ja till (Säkerhetsrådets mötesprotokoll, 11/6 2004). I denna resolution uppmanades konfliktens huvudaktörer, den sudanska regeringen, JEM och SLA/SLM, att följa ett avtal om vapenstillstånd skrivet i Tchads huvudstad N'Djamena i april 2004. Inga riktiga lösningar på konflikten kom dock med denna resolution. Den 30 juli antog säkerhetsrådet resolution 1556 (2004). Av de femton medlemsländerna i rådet röstade tretton ja, medan Kina och Pakistan la ner sina röster i försvar för den sudanska regeringen (Säkerhetsrådets mötesprotokoll, 30/7 2004).

Resolutionen betonade Sudans suveränitet och upprepade problematiken med situationen i Darfur samt rådets oro. Säkerhetsrådet uttryckte i resolutionen att "the situation in Sudan constitutes a threat to international peace and security and to stability in the region". Enligt resolutionen skulle den Sudanesiska regeringen avväpna Janjaweed och föra de Janjaweed-ledare, som brutit mot mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt, till domstol. Det beslutades också att Sudan skulle underlätta för internationell hjälp, skapa skydd för civila och hjälppersonal, samt att tillsammans med FN undersöka de olika brotten som begåtts emot mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt.

Säkerhetsrådet gav också Koffi Annan i uppgift att varje dag under trettio dagar och därefter varje månad rapportera om hur resolutionen tillämpades i Darfur. Om rapporterna visade att inget hände eller om tillämpningen var dålig skulle "further actions, including measures as provided for in Article 41 of the charter of United Nations on the Government of Sudan" övervägas.

Artikel 41 i FN-stadgan ger säkerhetsrådet rätt att använda vilka metoder som helst, förutom användandet av militära styrkor, för att få sin resolution tillämpad. Resolution 1556 medförde också ett vapenembargo mot icke-statliga grupper som Janjaweed och alla organ och individer i norra, västra och södra Darfur, och/eller härstammar därifrån, och/eller är verksamma under deras flagga. Ryssland, tillsammans med Kina, bedriver vapenhandel med Sudan och denna handel omsätter flera miljoner dollar (Landguiden.se: Utrikespolitik och försvar). Därmed är det inte konstigt att inget embargo infördes emot den sudanska regeringen som anses ha beväpnat och finansierat Janjaweed. Detta med tanke på att Ryssland och Kina är två av de fem permanenta länderna i FN:s säkerhetsråd och att de permanenta medlemmarna har vetorätt.

Den 18 september 2004 antog säkerhetsrådet en ny resolution, resolution 1564 (2004). I denna resolution beslutades det att Sudans regering inte hade fullgjort det som krävdes av dem i resolution 1556 (2004). Resolutionen hotade också Sudan med bland annat införandet av ett oljeembargo mot landet. Denna resolution antogs med elva ja-röster och fyra nedlagda röster. De länder som la ner sina röster var Kina, Ryssland, Algeriet och Pakistan (Säkerhetsrådets mötesprotokoll, 18/9 2004).

Här bör det nämnas att Kina har stora oljekontrakt med Sudan, så ett eventuellt oljeembargo emot Sudan skulle rimligtvis stoppas med ett kinesiskt veto om frågan verkligen blev aktuell. Kina är idag Sudans största handelspartner och olja och vapen utgör två av de viktigaste handelsvarorna (Landguiden.se: Utrikeshandel). Detta, samt det faktum att det inte blev något vapenembargo emot den sudanesiska regeringen, visar att det inte fanns något allvar bakom hoten. Ur detta framstår två faktorer som hindrar FN från att utföra sitt uppdrag som en fredsskapande organisation, nämligen medlemstaternas egenintresse och vetorätten som fem länder innehar i FN:s säkerhetsråd. Den 24 mars 2005 antogs resolution 1590 (2005) och i den betonas att det inte finns några militära löningar på konflikten och i resolutionen uppmanas också huvudaktörerna att förhandla med varandra.

Den 29 mars samma år antogs återigen en resolution, resolution 1591 (2005). I denna valde säkerhetsrådet att införa så kallade smarta sanktioner mot mål som en FN-kommitté skulle utse. Tolv länder i rådet röstade ja, medan Kina, Ryssland och Algeriet la ner sina röster (Säkerhetsrådets mötesprotokoll 29/3 2005). I Resolution 1593 (2005) från 31 mars 2005 väljer säkerhetsrådet att hänskjuta utredningen om situationen i Darfur till den Internationella Brottsdomstolen, ICC. Flertalet FN-resolutioner har också skrivits under 2006 men dessa berör framförallt humanitär hjälp och är därför inte relevanta här.

4 Reformering av säkerhetsrådet

Detta kapitel är uppsatsens analytiska del. Här kommer vi att presentera de reformförslag som vi har funnit relevanta för vår problemformulering. Vi ska här analysera de olika förslagen, diskutera för- och nackdelar samt analysera huruvida de är genomförbara eller inte. Ambitionen har hela tiden varit att finna förslag som är potentiella lösningar på grundproblemet men också är genomförbara ur ett juridiskt och politiskt perspektiv. Således kommer vi inte presentera förslag av typen ”lägg ner vetorätten” då detta är osannolikt och orimligt. Vissa av reformförslagen är eller har varit existerande förslag inom FN medan andra är resultatet av våra egna idéer.

Vi har utgått från några problem vi har funnit med FN som har lett till att organisationen stod handlingsförlamad när konflikten i Darfur inträffade. Vi kommer att presentera dessa problem i förklarande termer för att sedan övergå till att analysera potentiella lösningar enligt existerande reformförslag och våra egna framarbetade idéer. De problem vi kommer att presentera här är:

- Orättvis maktstruktur i säkerhetsrådet
- Den samtida konflikten i Irak
- Staternas egenintressen
- Nya typer av krig
- Suveränitetsprincipen
- Folkmordsdefinitionen

4.1 Orättvis maktstruktur i säkerhetsrådet

Syftet med stormakternas permanenta medlemskap och vetorätt var ursprungligen att skapa förtroende och stabil säkerhet mellan världens stormakter. Vetorätten ger dessa stormakter en rimlig chans att etablera en samarbets- och kompromissvilja. Ur det perspektivet är det permanenta medlemskapet och vetorätten något synnerligen positivt för FN:s verksamhet. Detta har emellertid en mörkare baksida. Systemet är odemokratiskt, ineffektivt, ojämnt och kvarhåller FN och världen i den gamla öst-väst-konflikten som rådde under kalla kriget.

Systemet är odemokratiskt därför att de permanenta medlemmarna med vetorätt inte på något sätt är valda av FN:s medlemsländer. Det kan medföra att stödet från övriga medlemsländer är svagt och att den generella legitimiteten från rådets sida är låg. Många av de permanenta medlemmarna kan dessutom anklagas

för att ha oproportionerligt mycket makt i rådet då maktfördelningen baseras på gamla maktstrukturer. Såväl Ryssland som Frankrike och Storbritannien är inte längre samma supermakter i det internationella systemet. Vetorätten skapar också ineffektivitet då det ständigt krävs enighet mellan de permanenta medlemmarna för att FN ska kunna handla i allvarliga och komplicerade frågor.

Handlingsförslamningen som har uppvisats i fall som konflikten i Darfur har blivit synonymt med FN och framförallt säkerhetsrådet. Vetorätten leder till att FN endast är handlingskraftigt i frågor där det råder total enighet vilket det vanligtvis inte gör, framförallt inte i militära konflikter. Systemet är ojämnt för att det, som nämns ovan, baseras på gamla maktstrukturer snarare än rådande geografiska och demografiska förhållanden. Att inget afrikanskt eller sydamerikanskt land innehar en permanent plats och därmed vetorätt i rådet är talande. Detta verkar också negativt mot FN:s trovärdighet och legitimitet. Att Asien bara har ett enda land som permanent medlem kan också upplevas som problematiskt. Samtidigt blir de tillfälliga medlemmarna i rådet ofta maktlösa, i synnerhet i kontroversiella frågor.

Det finns femton länder i säkerhetsrådet inklusive fem stycken permanenta medlemmar med vetorätt. Dessa länder är USA, Ryssland, Kina, Frankrike och Storbritannien. Brist på afrikansk och sydamerikansk representation i rådet gör att stödet till rådets beslut minskar (*A more secure world: Our shared responsibility* s.66). Problemet fördjupas ytterligare då det blir tydligt att de permanenta medlemmarna inte tillhör de mest aktiva. I *A more secure world: Our Shared responsibility*, som är en FN-rapport angående reformer inom organisationen, påpekas det att det många gånger är just dessa länder som bidrar mindre än vad de borde göra till FN:s verksamhet (*A more secure world: Our shared responsibility* s.66). De stater som starkt kontrollerar FN och i synnerhet säkerhetsrådet kan alltså ses som några av de minst ansvarstagande vilket påverkar trovärdigheten och legitimiteten ytterligare, i negativ bemärkelse.

4.1.1 Möjliga lösningar

Den första tanken för en reformivrig person är förstås att ta bort vetorätten från de permanenta medlemmarna. Vetorätten regleras emellertid av stadgan och de permanenta medlemmarna har vetorätt när det gäller ändringar i stadgan varav problemet blir olösligt (FN-stadgan, kapitel XVIII, artikel 108). Vetorätten går inte att ta bort såvida stormakterna inte frivilligt avsäger sig den. Generalförsamlingen har också konstaterat att det är omöjligt att ta bort vetorätten från säkerhetsrådet (*A more secure world: Our shared responsibility* s.68).

Det finns dock andra möjliga lösningar. Här kommer vi att presentera två, ökad öppenhet i rådet samt ett utökande av antalet tillfälliga medlemmar i samma råd. Koffi Annan har föreslagit att säkerhetsrådet bör utökas för att på så sätt skapa ökad legitimitet för deras beslut (Annan, 2005, punkt 170). Reformförslaget skulle kunna innebära att supermakternas ställningstaganden i känsliga frågor då måste motiveras inför andra medlemsstater. Skulle säkerhetsrådet innehålla två stycken länder, som enligt Koffi Annans förslag i tabellen nedan (Annan, punkt

170), från Afrika vore det kanske svårare för exempelvis Kina att ignorera situationen i Darfur då dessa länder skulle ha större möjligheter att utöva påtryckningar.

Nedan presenteras en tabell av Koffi Annans förslag till reformering av säkerhetsrådet. Fördelar med en sådan reform kan vara att inflytandet för afrikanska, asiatiska och sydamerikanska länder ökar och att legitimiteten för rådets beslut således blir större då den västliga dominansen i rådet idag lätt upplevs som oproportionerlig. En nackdel med ökat inflytande för dessa kontinenter är dock att diktaturens dominans över demokratin kan förvärras inom organisationen. Det kan emellertid inte sägas med någon större säkerhet då Ryssland och Kina är permanenta medlemmar av säkerhetsrådet medan länder som Pakistan och Algeriet var tillfälliga medlemmar medan frågan om Darfur diskuterades som flitigast vilket rimligtvis påverkade utgången på ett, för Darfur, negativt sätt.

Utökningsförslaget syftar uppenbarligen till att jämställa kontinenterna med varandra. Det blir tydligt i tabellen där förslaget ger de olika kontinenterna sex medlemmar var i rådet. Huruvida det är en rimlig utgångspunkt kan diskuteras. Är det rimligt att de befolkningsrika kontinenterna Asien och Afrika jämställs med lilla Europa? Det kan å andra sidan även diskuteras huruvida västländerna, som förstås anser sig vara demokratiska

och välutvecklade, överhuvudtaget kan tänka sig att jämföras med den underutvecklade världen där många av mänsklighetens stora problem finns. Samtidigt blir det problematiskt att i en så pass statisk organisation som Säkerhetsrådet basera medlemskapet på demografiska grunder då detta är något föränderligt. Det är viktigt att rådets makt baseras på rådande omständigheter och inte på femtio år gamla maktförhållanden. Vilken hållning man har i frågan baseras rimligtvis på vilket slags FN man vill ha. Ska FN vara en

Security Council reform: models A and B					
Model A provides for six new permanent seats, with no veto being created, and three new two-year term non-permanent seats, divided among the major regional areas as follows:					
Regional area	No. of States	Permanent seats (continuing)	Proposed new permanent seats	Proposed two-year seats (non-renewable)	Total
Africa	53	0	2	4	6
Asia and Pacific	56	1	2	3	6
Europe	47	3	1	2	6
Americas	35	1	1	4	6
Totals model A	191	5	6	13	24
Model B provides for no new permanent seats but creates a new category of eight four-year renewable-term seats and one new two-year non-permanent (and non-renewable) seat, divided among the major regional areas as follows:					
Regional area	No. of States	Permanent seats (continuing)	Proposed four-year renewable seats	Proposed two-year seats (non-renewable)	Total
Africa	53	0	2	4	6
Asia and Pacific	56	1	2	3	6
Europe	47	3	2	1	6
Americas	35	1	2	3	6
Totals model A	191	5	8	11	24

världsomfattande organisation där alla stater, genom folkrätten och suveränitetsprincipen i synnerhet, är jämlika eller ska FN vara en organisation som garanterar demokrati och mänskliga rättigheter för världens individer? Om FN skulle definiera vad som är demokrati, hålla det som ett övergripande mål och verka restriktivt mot icke-demokratiska länder skulle organisationens geografiska spridning och legitimitet minska och följaktligen skulle FN vara mindre relevant i stora delar av världen. Samtidigt kan man fundera över vad poängen med det nuvarande FN är då staternas egenintresse ständigt verkar överordna sig såväl folkrätt som individuella mänskliga rättigheter.

Vidare kan man diskutera vilket av Annans två förslag som är det bästa. En god poäng med det första förslaget, det som är överst i tabellen ovan, är att viss makt förskjuts från väst till Afrika och Asien vilket skulle skapa större legitimitet för rådet på de båda kontinenterna. Samtidigt kan man ifrågasätta om det verkligen finns länder från dessa kontinenter som är tillräckligt stabila och välutvecklade för att axla rollen som moralisk stormakt i världen. Ur vårt perspektiv är länder som Japan och Sydkorea acceptabla som nya permanenta medlemmar av rådet men de länderna är på många sätt typiska västländer vilket då skulle stärka makten för de kapitalistiska demokratierna till nackdel för andra typer av statsbildningar som exempelvis Kina, vilket just Kina knappast skulle acceptera. En fördel med det andra förslaget är att det inte blir lika statistiskt som det nuvarande rådet då de nya medlemmarna endast väljs tillfälligt men blir då förändringen i rådet tillräcklig och relevant?

Utökningsförslaget måste också ses som ett faktiskt hot mot de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet. Ur ett realistiskt perspektiv är världspolitiken en ständig maktkamp mellan olika stater och konsekvenserna av utökningsförslaget kan ses som ett typexempel på säkerhetsdilemmat (Bengtsson, Ericson, Hall och Kronsell, 2001, s.20). Strävan efter ökat inflytande för exempelvis afrikanska länder kan av de permanenta länderna uppfattas som ett direkt hot mot deras säkerhet och inflytande. En utökning kan också förvärra konkurrensen mellan olika intressen inom rådet. Det är omöjligt att bortse från de inflytelserika ländernas olika politiska och ekonomiska intressen som en faktor i deras beslutsfattande i rådet. Förslaget om öppenhet kommer bland annat från den svenska regeringen och innehåller förslag på en utökad möjlighet till folklig och medial granskning (Utrikesdepartementet 17/5 2006). Fördelar med en ökad öppenhet kan också vara att argumentationen i olika ärenden i rådet är öppen och kan granskas.

Staternas egenintresse kan då bli mindre viktigt och istället gäller det att ha de bästa argumenten för sin sak (Naurin, 2003, s.233f). Det finns dock klara nackdelar med ökad öppenhet då detta kan leda till att de verkliga besluten fattas i slutna rum och att de faktiska diskussionerna i rådet förvandlas till ett spel med falska argument och åsikter i syfte att övertyga åhöraren snarare än att finna en ideal lösning på det föreliggande problemet. Öppenheten kan också leda till att medlemsländernas representanter i rådet håller fast vid sin åsikt för att visa styrka inför sitt eget folk och inför eventuella särintressen. Därmed omöjliggörs en diskussion i syfte att övertyga varandra och kompromissa (Naurin s.236f).

4.2 Den samtida konflikten i Irak

Stormakterna, medierna och även FN hade, vid konflikten i Darfurs utbrott, blickarna fixerade mot situationen i Irak och USA:s krig mot terrorismen. Rimligtvis har detta lett till en minskad uppmärksamhet mot övriga världen vilket kanske i ett tidigt skede fick konsekvensen att situationen i Sudan negligerades. Samtidigt var stridsviljan hos USA och Storbritannien mindre efter de svåra striderna i Irak samtidigt som de, ur ett ekonomiskt och militärt perspektiv inte äger förmåga att engagera sig i hur många konflikter som helst samtidigt.

Sudans regering har också stoppat journalister från att resa till Darfur. Bristen på rapporter från media har inneburit att den så kallade CNN-effekten har uteblivit (Jakobsen, 1996, s.205). Med CNN-effekten avses att medierna rapporterar om befolkningens lidande i ett land vilket i sin tur påverkar opinionsbildare, journalister och den vanliga befolkningen i ett annat land till att kräva att deras regeringar agerar för att sätta stopp för lidandet (Jakobsen, s.205-215).

Bristen på information och kunskap om situationen i Darfur har inneburit att det inte har skapats någon starkare opinion i västvärlden mot Sudans regering och därmed finns ingen folklig påtryckning mot regeringarna i väst vilket annars hade varit ett sätt att framtvinga ett agerande i exempelvis FN. Enligt neoliberal teoribildning kan man med de rätta institutionerna, i detta fall massmedier och FN, och politiska normer, i detta fall mänskliga rättigheter, påverka för att skapa fred även på det internationella planet (Bengtsson et al, s.27). I detta fall var det emellertid inte möjligt och här kan den samtida konflikten i Irak ha motverkat FN:s engagemang i Sudan.

Man kan dock diskutera huruvida CNN-effekten hade resulterat i en FN-intervention. Är det så att den liberala teorin stämmer gällande att opinionsbildning inom ett land kan påverka staternas utrikespolitiska agerande eller är det så att stater, oberoende av partifärg och ideologi, har samma utrikespolitiska mål? Det kan med relativt stor säkerhet hävdas att möjligheten till att påverka diktatoriska regimers agerande, speciellt i utrikespolitiska och säkerhetspolitiska frågor, genom folklig opinion är minimal. Således skulle medierapporteringen inte ha någon effekt på auktoritära stater som Ryssland och Kina, med stora intressen i Sudan. Dock bör heller inte medias makt till att påverka och bilda opinion uteslutas, men den bör heller inte överdrivas.

4.2.1 Möjliga lösningar

En möjlig lösning på problemet är att FN:s beroende av medlemsländerna minskar i sådana här frågor genom att FN bildar sin egen fredsstyrka. Att USA vid tillfället för utbrytandet av Darfur-konflikten var upptaget med Irak skulle således inte ha någon större betydelse. Vem som skulle kontrollera denna styrka är dock mer problematiskt. Rimligtvis skulle styrkan lyda under säkerhetsrådet och då skulle fredsstyrkan ändå inte kunna användas i konflikten i Darfur då Kina och Ryssland

rimligtvis skulle lägga sitt veto mot detta. Mer om den problematiken finns att läsa nedan under 4.6.1.

FN är en viktig aktör på den globala mediemarknaden. Massmedierna har tyvärr inte möjlighet att ha korrespondenter i alla länder. Ofta är det så illa att en stor TV-kanal endast har en enda korrespondent i hela Afrika, en i hela Sydamerika et cetera. FN måste således bli bättre på att informera omvärlden om pågående problem i olika länder. Här har även NGO:s en viktig roll att fylla som informatör mot omvärlden.

4.3 Staternas egenintressen

Inom neo-neo-syntetisk teoribildning råder ett samförstånd mellan neorealismen och neoliberalismen gällande att rationella stater i det anarkiska systemet strävar efter att maximera sin egen nytta (Bengtsson et al, s.32). För att kunna utöva någon som helst kontroll över enskilda staters kortsiktiga egenintresse krävs någon typ av övermakt, en hegemon, som har kraften att bestraffa dem som inte samarbetar (Bengtsson et al, s.33). En invändning mot hegemoniäktenskapet är emellertid att de mäktigaste staterna verkar mer utifrån egenintresse än vad mindre, inte lika mäktiga stater gör.

Det är utifrån en sådan invändning som FN och framförallt säkerhetsrådet kan tilldelas en roll som auktoritet. Problemet med staternas egenintresse kvarstår dock även, eller kanske framförallt, inom säkerhetsrådet. I fallet Darfur är stormakternas egenintresse synnerligen relevant. I säkerhetsrådet har Ryssland och Kina hela tiden motarbetat FN:s engagemang i Darfur-frågan. Det ständigt bakomliggande hotet om ett veto har medfört att resolutioner och formuleringarna i dessa har varit väldigt vaga och intetsägande. En intervention i Darfur, som bland andra USA har förespråkat, är förstås omöjlig under sådana omständigheter. Att diskutera och analysera enskilda staters motiv blir förstås alltid aningen spekulativt men i fallet Darfur är det, med bakgrund av neo-neo-syntetisk teori, omöjligt att bortse ifrån.

Som nämns ovan i empirin har Ryssland vapenhandel med den Sudanska regeringen värd flera hundra miljoner dollar. Ryssland kan därmed beskyllas för att indirekt ha beväpnat Janjaweed. Kina har också djupgående affärer med Sudan framförallt gällande olja. En stor del av oljan som produceras i Sudan sköts av kinesiska oljebolag och olja tillfaller förstås också just Kina. När västländerna efter kalla krigets slut tappade intresse för Afrika satsade Kina i tysthet på att upprätta affärsrelationer med många afrikanska regeringar (Savic, 20/12 2005). Med bakgrund av Rysslands och Kinas intressen i Sudan är inte bara en FN-intervention omöjlig utan även mildare åtgärder såsom olje- eller vapenembargon.

Samtidigt kan man spekulera i huruvida USA:s iver att definiera konflikten som folkmord, och därmed få till en FN-intervention, är ett resultat av sunna värderingar och respekt för mänskliga rättigheter eller helt enkelt en bakomliggande vilja att på sikt få ta del av Sudans oljeresurser. Kritiker påpekar

att världens intresse för Sudan uppkom först när landet visade sig innehålla stora oljeresurser.

”Sudan var hårt drabbat av inbördeskrig ända sedan början av 1980-talet. Under närmare 20 års inbördeskrig dödades mer än två miljoner människor. Men dödandet under 80- och 90-talet väckte föga uppmärksamhet. Det fanns ingen världspolitisk makt som visade något djupare intresse för att lösa situationen i Sudan.”(Savic, 21/12 2005).

Oljeutvinningen i Sudan påbörjades 1999. Den efterföljande konflikten i Darfur fick mycket större uppmärksamhet än tidigare konflikter i södra Sudan. Afrika besitter åtta procent av de kända oljereserverna i världen men kontinenten står i dag för hela 15 procent av den totala oljeexporten i världen. (Savic, 20/12 2005). Sudan står för en stor del av denna produktion. Samtidigt som Kina har stark kontroll över Sudans olja har USA ett liknande inflytande över olja från grannlandet Tchad (Savic, 21/12 2005).

4.3.1 Möjliga lösningar

Två lösningsmodeller som kan fungera för att motverka stater egenintresse har redan nämnts ovan, nämligen öppenhet i säkerhetsrådet och ett utökande av antalet medlemmar i samma råd. Neoliberal institutionalism betonar att stater, trots enskilda egenintressen, har gemensamma och objektiva intressen. Att stater i samarbete handlar irrationellt beror således snarare på att sakområdet är mindre institutionaliserat (Bengtsson et al, s.31). Den formella organisationen i detta sammanhang är förstås FN och framförallt säkerhetsrådet.

Det som skulle kunna definieras som objektiva, gemensamma intressen i detta fall är internationell fred och säkerhet. Stabilitet i oljerika länder är viktigt för världsmarknaden och därmed för stormakterna. Huruvida de oljeproducerande länderna är demokratier eller diktaturer är irrelevant, stabiliteten är det viktigaste. Därmed borde stormakterna egentligen kunna enas kring en handlingsplan för Sudan. Kina har ingen specifik nytta av att konflikten i Darfur fortsätter. De måste dock vara noga med att konfliktlösningen sker på deras och Sudans egna villkor. En USA-ledd intervention skulle kraftigt försvaga Sudans regim och kanske till och med störta den. Under sådana omständigheter skulle Kinas investeringar i Sudan vara bortkastade då rådande oljekontrakt ej längre skulle gälla.

All typ av konfliktlösning som leder till en ny Sudansk regim är i det här fallet av ondo ur ett kinesiskt perspektiv. En konfliktlösning som innebär att stabiliteten stärks men samtidigt att den nuvarande regimen sitter kvar garanterar fortsatta goda affärsmässiga relationer mellan Kina och Sudan. Samma sak gäller Ryssland och deras vapenhandelsrelationer med Sudan. Situationen förvärras kanske dessutom när USA använder termer som folkmord samtidigt som man bedriver krig mot terrorism i muslimska stater. Sudan söker sig rimligtvis än närmare Kina och Ryssland i sin strävan efter säkerhet.

Frågan är alltså hur de objektiva, gemensamma intressena kan utvecklas så att de överordnar stormakternas enskilda egenintressen. Fördjupade internationella regimer gällande olje- och vapenhandel är en tänkbar lösning. Ett tydligt regelverk gällande vapenhandel med länder som befinner sig i konflikt, med en klar koppling till mänskliga rättigheter, borde rimligtvis kunna instiftas. Internationell fred och säkerhet är, som sagt, det objektiva och gemensamma syftet bakom sådana internationella regimer.

Ytterligare en tänkbar idé, som kan vara relevant i det här fallet, är en regeländring gällande interventioner. Denna reform skulle gå ut på att interventioner inte får leda till att landets regim störs vilket möjligtvis kan leda till ökad internationell säkerhet, upprätthållande av mänskliga rättigheter men också en ökad stabilitet och bibehållen suveränitetsprincip.

4.4 Nya typer av krig

Det är synnerligen viktigt att observera att de konflikter vi har sett i bl.a. Afrika under de senaste decennierna inte är traditionella konflikter av typen krig mellan två, eller flera, olika stater. Mary Kaldor beskriver, vad hon kallar, nätverkskrig där beväpnade nätverk av statliga och icke-statliga aktörer organiseras utifrån olika syften (Kaldor, s.157).

Kaldor menar att målet för dessa aktörer är att kontrollera ett territorium med politiska och militära medel. De som motsätter sig detta tystas, fördrivs eller mördas. I traditionella krig mellan stater ses civila offer som en bieffekt av striderna. Så är dock inte fallet i nätverkskrigen. Här riktar sig våldet direkt mot civila. Styrkorna använder sig av metoder som systematiska våldtäkter, etnisk rensning, folkmord et cetera. Kaldor hävdar att 90 % av dödsoffren i denna typ av krig är civila (Kaldor, s.160).

Denna typ av konflikter har vi under vår levnadstid kunnat beskåda i länder som Somalia, Rwanda, Jugoslavien och Sudan. Det är talande att FN inte har varit en kraftfull aktör i någon av dessa konflikter. Det är sannolikt enklare med konflikter mellan stater vilket Gulf-kriget, där FN valde att ingripa mot Irak då Kuwait invaderades, kan fungera som ett exempel på. Den typen av konflikt är av det enklare slaget. Det finns tydliga aktörer, det finns tydliga krigsorsaker och det är lättare att förstå ett sådant krigs följder. Samtidigt blir frågan om egenintresse för Säkerhetsrådets medlemmar enklare att förstå. Skulle Irak ha tagit kontroll över Kuwait vore det problematiskt då landet skulle ha fått enorm kontroll över stora delar av världens oljeresurser. Iraks ekonomiska makt skulle öka kraftigt vid en sådan situation och därmed fanns all anledning för FN att ingripa då ekonomisk makt, enligt neo-neo-syntetisk teori, kan omvandlas till såväl politisk som militär makt (Bengtsson et al, s.33).

Den typen av enkelhet som återfinns i Gulf-kriget existerar inte i konflikten i Darfur. I Darfur består konfliktens olika parter av statlig militär, den statligt finansierade milisen Janjaweed, två olika rebellgrupper med flertalet utbrytargrupper, soldater från Afrikanska Unionen samt civila boende i Darfur.

Samtidigt är flertalet utländska aktörer inblandade på olika sätt i konflikten. Bland annat finansierar grannlandet Tchad Darfur-rebellernas verksamhet, enligt anklagelser från Sudans regering.

4.4.1 Möjliga lösningar

FN och dess föregångare NF baseras på suveräna stater som medlemmar och organisationen skapades för att motverka framtida mellanstatliga krig. Däri finns förståelsen för organisationens kompetens i sådana konflikter. Att FN inte har lyckats anpassa sig till en ny värld och nya typer av konflikter, såsom nätverkskrigen, är därmed inte lika förvånande.

En tänkbar lösning är en större satsning på en FN-styrka med uppgift att verka i krigsdrabbade länder i fredsskapande syfte. Komplexiteten kring denna typ av konflikter skapar problem i FN:s byråkrati vilket i sin tur leder till att inget händer eller att en eventuell handling skjuts på framtiden. En FN-styrka i beredskap, med säkerhetsrådets ständiga mandat att ingripa vid massakrer på civilbefolkningen och dylikt, skulle snabbt kunna intervensera i ett land med syftet att snarast stoppa de pågående striderna utan att på något sätt verka för regimskifte eller något av det slaget.

Detta skulle fungera som en kortsiktig lösning på plötsligt uppkomna konflikter vilket också skulle ge FN och framförallt Säkerhetsrådet mer tid att finna de verkliga, långsiktiga lösningarna på problemen bakom dessa konflikter. En viktig del av detta är också att det skulle kunna bidra till att humanitär hjälp verkligen kommer fram vilket idag är synnerligen problematiskt. Enligt Jan Egeland, FN:s undergeneralsekreterare för humanitära frågor och samordnare för hjälpinsatser, är hjälparbetarna i Darfur rädda för att bli kidnappade, trakasserade och utsatta för olika militära attacker (Egeland, 15/5 2006).

En viktig del av denna potentiella lösning är att FN-soldater verkligen blir FN-soldater i bemärkelsen att de blir anställda legosoldater hos FN och inte engagerade av det egna landet, som idag. På så sätt minskar FN:s beroende till länder, med ständigt olika egenintressen, i olika konflikter. Annars är risken stor att länder med negativ inställning till FN:s engagemang i den specifika konflikten helt enkelt drar tillbaka sitt stöd och sina soldater.

Det finns emellertid två problem med detta förslag. För det första måste en dylik militär styrka finansieras på något sätt. Hur detta ska ske kan förstås diskuteras och det är inte ett överväldigande problem men det är viktigt att långsiktig finansiering är säkerställd så att det inte är så att de enskilda medlemsländerna inte ska betala för operationer i samband med att konflikter inträffar. Det andra problemet är vem som ska kontrollera en sådan styrka och därmed avgöra vilka aktioner som ska ske.

Det är nästan en självklarhet att styrkan måste lyda under Säkerhetsrådet som enligt FN-stadgan ska jobba med fredsbevarande och fredsskapande frågor (FN-stadgan, kapitel V, artikel 24, punkt 1). Problemet är emellertid att polemiken mellan de olika staterna, på grund av deras varierande egenintressen, skulle göra styrkan ineffektiv. Ska denna styrka ställas under generalförsamlingen? Då är

problemet det att Generalförsamlingen, som inte sysslar med fredsbevarande och fredsskapande frågor, kan komma använda styrkan på ett felaktigt sätt på grund av brist på kompetens.

Det fungerar heller inte att ställa styrkan under Generalsekreterarens insyn, då en enda person skulle kunna bestämma hur styrkan skulle användas. Vem ska så ha kontrollen över styrkan?

4.5 Suveränitetsprincipen

Det största hindret för ingripanden och interventioner är folkrätten i allmänhet och suveränitetsprincipen i synnerhet. Suveränitetsprincipen definieras här som "staternas självständighet gentemot varandra och deras exklusiva rätt till offentlig maktutövning inom det egna territoriet" (Nationalencyklopedin: Suveränitetsprincipen). Principen har uppenbara poänger i det anarkiska systemet men tyvärr har principen ofta utnyttjats som en "licence to kill" riktat mot den egna befolkningen (Wheeler & Bellamy, 2001, s.471). Konflikten i Darfur kan verka som ett exempel på detta.

Det är viktigt att observera att FN framförallt är en sammanslutning mellan suveräna stater, inte en samlingsplats för enskilda människor. Av den anledningen har suveränitetsprincipen traditionellt varit en central och mycket viktig beståndsdel i FN:s organisation.

Det kan dock förändras. Forskningen kring internationella organisationer visar tydligt att dessa organisationer ofta beter sig på ett sätt som deras skapare inte hade tänkt sig. Dessa organisationer utökar också sin verksamhet från ett grundläggande mål till flera (Barnett & Finnemore, 2004, s.2).

FN är bra exempel på detta. FN har länge varit en auktoritet på området mänskliga rättigheter. Folkrätten innehåller såväl suveränitetsprincipen som de mänskliga rättigheterna och det blir således en tolkningsfråga huruvida staternas rätt till maktutövning är överordnat eller underordnat de mänskliga rättigheterna. De tolkningar som hittills har gjorts har inneburit att suveränitetsprincipen har tolkats som viktigare och därmed överordnat de mänskliga rättigheterna.

4.5.1 Möjliga lösningar

En tänkbar lösning på problemet är att låta mänskliga rättigheter vara överordnat suveränitetsprincipen i folkrätten. Frågan är så klart av komplicerad karaktär eftersom alla länder kränker de mänskliga rättigheterna på ett eller annat sätt. Deklarationen om de mänskliga rättigheterna baseras på en motsättning mellan positiva och negativa rättigheter vilket är en följd av öst-väst-konflikten under kalla kriget.

Med motsättning menar vi exempelvis att de positiva rättigheterna kräver att resurser existerar och tas fram från någonstans samtidigt som enskilda ska ha rätt till ägande. Blir äganderätten överordnad de positiva rättigheterna eller tvärtom?

Många FN-länder kränker positiva rättigheter såsom rätten till sjukvård eller utbildning, andra som t.ex. Sverige, har inte alltid lyckats följa barnkonventionen. Samtidigt förekommer allvarliga kränkningar mot de negativa rättigheterna i socialistiska länder i allmänhet och diktaturer i synnerhet. I socialistiska länder accepteras t.ex. inte alltid rätten till ägande medan det, i allvarliga fall förekommer kränkningar mot rätten till liv. Om man, som vi föreslår, låter de mänskliga rättigheterna vara överordnat suveränitetsprincipen framkommer ytterligare ett problem; vilka rättigheter är överordnade suveränitetsprincipen?

Det är knappast rimligt att intervensera i ett u-land med anledning av deras misslyckade i att garantera sina medborgare utbildning eller sjukvård. Det är desto mer rimligt att intervensera i ett land som systematiskt förtrycker och mördar sin civilbefolkning. Vi vill tydligt förklara att reformen framförallt skulle syfta till att hålla rätten till liv högre än suveränitetsprincipen. Vad rätten till liv innebär i ett sådant här sammanhang måste dock definieras väldigt tydligt då en majoritet av de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet använder sig av dödsstraff inom sitt eget territorium. Således måste man på något sätt skilja på ett juridiskt fastställt dödsstraff och på mord i allmänhet vilket så klart blir synnerligen problematiskt.

4.6 Folkmordsdefinitionen

Kärnfrågan för FN gällande konflikten i Darfur har aldrig varit huruvida det har förekommit massakrer på civilbefolkningen och huruvida FN ska beskydda dem eller inte. Inom FN utvecklades debatten istället till en diskussion om huruvida konflikten var ett folkmord eller inte. Det blev alltså en definitionsfråga. Förespråkarna för att definiera konflikten som ett folkmord, bland annat Sveriges tidigare utrikesminister Laila Freivalds, menade att det delvis var av praktiska skäl som det var viktigt att klassa konflikten som ett folkmord då detta skulle tvinga FN att intervensera (Freivalds, 5/8 2004). Denna hållning hade även USA och utrikesminister Colin Powell argumenterade på samma sätt som Sverige. Såväl Freivalds som Powell ansåg att det hela var ganska pinsamt och i USA:s administration ökade knappast förtroendet för FN. I det amerikanska samhället försökte religiösa grupper definiera konflikten som ett religionskrig mellan kristna och muslimer. Ett sådant resonemang faller dock på sin egen orimlighet.

Gällande folkmord skulle, enligt folkrätten, suveränitetsprincipen inte längre gälla och FN:s medlemsstater skulle vara tvingande att ingripa om konflikten definierades på ett sådant sätt. Problemet var dock att få experter verkligen ansåg att de förekommande massakrerna var folkmord. Det talades förvisso relativt entydigt om etnisk rensning men detta var ändå inte tillräckligt för att klassa det som folkmord.

Det är viktigt att observera att den byråkratiska diskussionen om huruvida det förekommer folkmord i Darfur eller inte har varit ett hinder för handling. Man kan nog hävda att det var något av en chansning av USA att så hårt förespråka att ett folkmord var pågående. Eftersom planen inte fungerade fick diskussionen en bromsande effekt inom FN.

4.6.1 Möjliga lösningar

Om en konflikt idag definieras som folkmord är FN:s medlemsländer alltså enligt folkrätten skyldiga att ingripa. Ett tänkbart reformförslag är således att utöka skyldigheten att ingripa till att även innefatta situationer där ett lands civilbefolkning utsätts för grova övergrepp oavsett om våldet riktas mot en speciell etnisk grupp eller inte. Detta kan bl.a. motiveras med att etnicitet är ett mycket tveksamt begrepp som framförallt används instrumentellt av makthavare.

Det är viktigt att klargöra att etnicitet i sig inte är någon sannolik grund för väpnad konflikt. Även om många konflikter, såsom de i Rwanda och Darfur, kan framstå som etniska finns det alltid bakomliggande konfliktorsaker såsom realpolitiska komplikationer. Detta har varit speciellt tydligt i Darfur och andra afrikanska konflikter. Reformen skulle alltså syfta till att göra etnicitet irrelevant.

Det centrala är i stället övergreppen och våldet. En stat tilldelas i suveränitetsprincipen skyldigheten att skydda sina medborgare men om en stat inte kan eller vill fullfölja detta borde det vara FN:s skyldighet att intervensera för att beskydda civilbefolkningen. Själva definitionsfrågan kommer således att handla om huruvida det förekommer övergrepp på civilbefolkningen, något som bör vara lättare att definiera än frågan om folkmord riktat mot en viss etnisk grupp. Tanken att stater har en skyldighet att skydda sina medborgare från våld var ursprungligen ett kanadensiskt förslag men fördelen med denna princip har spritt sig och är numera allmänt accepterad inom FN (Evans & Sahnoun, 2001, s.11).

Problemet är att principen inte används i praktiken utan endast i teorin. Begreppet "responsibility to protect" är alltså inte inskrivet i stadgan. Syftet med reformförslaget gällande folkmord är att införa denna princip i stadgan. Våldsmonopolet är det mest centrala och fundamentala i en statsbildning. Alla stater måste acceptera detta annars har de inget existensberättigande.

5 Slutsats

Vi kommer här att använda oss av en liknande disposition som ovan där analysen delas in i de olika problem vi har funnit. Här kommer vi dock att dela in vår slutsats i de olika lösningar vi ser på problemen, alltså de reformer vi vill genomföra. Detta för att kunna besvara vår frågeställning som alltså är: Med bakgrund av FN:s misslyckande i konflikten i Darfur och med utgångspunkt ur det pågående reformarbetet inom FN, hur bör säkerhetsrådet reformeras så att FN kan vara en pålitlig, fredsskapande och fredsbevarande aktör i framtida konflikter?

5.1 Utökande av säkerhetsrådet

Reglerna i Säkerhetsrådet gällande permanent medlemskap har varit ett problem i behandlingen av konflikten i Darfur. En negativ konsekvens av vetorätten är att Säkerhetsrådet endast är verkligt handlingskraftigt och världspolitiskt relevant i situationer där enighet råder mellan de länder som innehar denna vetorätt. Detta är särskilt problematiskt i komplicerade konflikter av typen nätverkskrig där aktörerna är många och omständigheterna komplexa.

Framförallt var det problematiskt att det afrikanska land som har varit tillfällig medlem i säkerhetsrådet under betydande delar av Darfur-konflikten var Algeriet som av olika skäl sympatiserade med den Sudanska. Bristen på afrikansk representation i Säkerhetsrådet fick den uppenbara innebörden att det Sudanska folkets röst inte uppfattades och stormakterna slapp motivera sina val och beslut för de som berördes av dem. Koffi Annans förslag om ett utökande av medlemmarna i säkerhetsrådet är därför synnerligen intressant och vi vill ställa oss bakom den idén även om detaljerna i reformförslaget kan diskuteras.

Först och främst vill vi betona att vi inte kommer att diskutera vilka länder som kan vara aktuella för ett inträde som permanenta eller tillfälliga medlemmar i rådet. För ett sådant ställningstagande krävs mycket forskning om de tänkbara länderna men också en insikt i vilka av dessa länder som kan accepteras av det nuvarande rådet.

Vi vill förespråka det andra av Annans två förslag, det som inte innebär några nya permanenta medlemmar i rådet, för att på så sätt motverka att det nya säkerhetsrådet blir lika statiskt och baserat på gamla förhållanden som det nuvarande rådet. Man kan så klart ifrågasätta huruvida denna förändring är tillräcklig men vi menar att den är det då det dels kan accepteras av det nuvarande rådet men också då det viktigaste är att de underrepresenterade delarna av världen får sitta med i rådet, representera sina kontinenter och därmed kunna utöva påtryckningar mot världens supermakter. Vi anser inte att rådets sammansättning

ska baseras på demografi då detta är något föränderligt. Vi vill poängtera vikten av att Säkerhetsrådets makt och inflytande måste baseras på aktuella förhållanden snarare än gamla, irrelevanta strukturer.

5.2 FN som informatör

Problemet med att Irak-kriget var pågående samtidigt som konflikten i Darfur bröt ut var att FN lade all sin kraft på fallet Irak och att Darfur därmed hamnade i skuggan vilket bl.a. fick konsekvensen att det gick väldigt lång tid innan frågan överhuvudtaget diskuterades i Säkerhetsrådet. Rimligtvis kan en liknande situation inträffa igen och sannolikt inträffar det hela tiden i bemärkelsen att vissa konflikter prioriteras framför andra. Dessvärre finns ingen perfekt lösning på problemet men vi vill ändå nämna att situationen definitivt kan förbättras genom att FN utvecklar sin roll som informatör i länder som normalt inte översvämmas av journalister och aktivister från väst. NGO:s kan också spela en viktigare roll i framtiden genom att uppmärksamma konflikter som normalt inte finns i mediernas rapportering och väcka opinion kring dem.

5.3 Institutionaliserad av gemensamma intressen

Tragiskt nog verkar världens stormakter inte vara speciellt intresserade av att lösa konflikter i avlägsna länder såvida det inte direkt gynnar deras ekonomiska eller politiska intressen. Rysslands och Kinas ekonomiska intressen i Sudan medför dessvärre att FN blir en svagare aktör i Darfur-konflikten. En intervention är direkt omöjlig och mildare sanktioner som handelsembargon är också osannolika. USA som har varit en positiv och drivande kraft i Darfur-konflikten måste emellertid också misstänkliggöras. Deras iver att klassa konflikten som ett folkmord framstår inte nödvändigtvis som genuin omtanke om Darfurs hårt drabbade civilbefolkning. Sådana här resonemang kan framstå som spekulativa och konspiratoriska men vi vill då påpeka att världen framstod som helt ointresserad gällande tidigare och allvarligare konflikter i Sudan och att det var först efter att landet visat sig ha stora oljeresurser på sitt territorium som stormakterna blev uppmärksammade på landets problem.

Ett utökande av säkerhetsrådet kan motverka en situation där stormakternas egenintresse är avgörande för rådets engagemang. Vi vill också betona vikten av väl institutionaliserade sakområden i det internationella systemet och kanske framför allt inom FN:s organisation. Väl fungerade institutioner bör kunna utveckla gemenskaps känslan inom FN och flytta visst fokus från egna subjektiva intressen till objektiva gemensamma intressen såsom internationell fred och säkerhet för alla FN:s medlemmar. Att stabilitet uppnås i världens oljerika regioner är också viktigt för försörjningen och tillväxten i de länder som är

permanenta medlemmar i säkerhetsrådet. Deras gemensamma intresse borde därför vara att skapa en sådan stabilitet istället för att konkurrera om olika skurkstaters välvilja. När exempelvis USA utmålar situationen i Darfur som folkmord vänder sig Sudans regering till Kina och Ryssland för stöd varav de länderna genast ser ekonomiska fördelar med detta. En sådan situation är synnerligen problematisk.

Hur bör man då göra för att uppnå en situation där de gemensamma intressena blir större och viktigare än ländernas enskilda? Vi kan definitivt se fördelar med en utveckling mot fördjupade internationella regimer gällande handel med olja och vapen. Tydliga regler kring detta som kraftfullt förbjuder handel med länder som inte tar sitt ansvar och skyddar sin civilbefolkning. Problemet med en sådan reform är uppenbar. De flesta av världens oljerika länder är skurkstaten och för att skydda sin oljeförsörjning skulle stormakterna kanske motverka detta. En reform av detta slag skulle emellertid påskynda en positiv utveckling i de regioner som är rika på olja och helt eller delvis baserar sitt välstånd på sådan handel. Om stormakterna inser att en satsning på gemensamma intressen kan skapa en stabilitet som garanterar dem alla trygg försörjning av olja och allmän säkerhet är en sådan utveckling fullt möjlig.

5.4 Fredsskapande FN-styrkor

FN är en organisation som genom åren har förändrats, utvecklats och skaffat sig flertalet nya mål med sin verksamhet. I grunden är FN emellertid fortfarande en organisation för jämlika, suveräna stater och därmed är organisationen framförallt kompetent i frågor gällande stater som exempelvis krig mellan olika stater. I sådana konflikter har FN varit en relevant aktör. I andra typer av konflikter har FN dock inte haft samma kunnande eller handlingskraft vilket konflikten i Darfur är ett givet exempel på. Nu måste FN visa att man kan lära sig av sina misstag. Vi har i analysen redan nämnt reformer gällande suveränitetsprincipen och folkmordsdefinitionen. Mer om det nedan.

För att reformerna ska vara slagkraftiga i praktiken krävs dock att stater som inte tar ansvar och skyddar sin civilbefolkning blir fräntagna sitt våldsmonopol, åtminstone tillfälligt. Detta i form av att en FN-styrka intervenerar i landet, inte för att genomföra något slags regimskifte, utan för att beskydda civilbefolkningen genom att stoppa massakrer och övergrepp. I nätverkskrigen riktas våldet direkt mot civilbefolkningen och humanitär hjälp från omvärlden är ofta direkt omöjlig. Det är ytterligare ett skäl till att en förändring måste ske. FN-styrkan måste av praktiska skäl lyda under Säkerhetsrådet. Hur påverkar vetorätten detta? Vi tror, om interventionens syfte och funktion är som den beskrivs ovan, att det kommer vara fullt möjligt även för länder med egenintressen i det aktuella landet att acceptera sådana aktioner. En FN-intervention blir en försäkring mot en intervention från ett enskilt land. Om USA exempelvis skulle ha intervenerat i Darfur, hade den muslimska regimen fått sitta kvar och hade Kina då fått behålla sin maktposition i Sudan? Rimligtvis inte. Således skulle dylika reformer också

kunna motverka misstänksamhet och konspirationer mellan stormakterna. De gemensamma och objektiva intressena gällande internationell fred och säkerhet skulle därmed också vara lättare att uppfylla.

5.5 Mänskliga rättigheter i fokus

Precis som vi nämner i analysen är det viktigt att observera suveränitetsprincipens positiva poänger. Denna princip är en viktig grundsten inom FN och i det anarkiska världssystemet. Det är emellertid inte rimligt att denna princip ses som överordnad andra, viktigare principer så som den enskildes rätt till liv. Ett genomgående tema i den här uppsatsen är att stater har en skyldighet att beskydda sina medborgare. Tar en stat inte sitt ansvar i denna mest fundamentala fråga har den inget existensberättigande. Det finns tyvärr komplicerande omständigheter även här. Är dödsstraff i ett demokratiskt land acceptabelt eller oacceptabelt enligt ovanstående resonemang? Det är självklart en stor skillnad mellan dödsstraff i exempelvis USA och massakrer mot civilbefolkningen i Darfur. Var man ska dra gränsen för att kunna definiera detta är svårt att säga men det är viktigt att man slutar negligera mänskliga rättigheter med hänvisning till suveränitetsprincipen.

5.6 Gör etnicitet irrelevant

Den tragiska diskussionen inom FN om huruvida konflikten i Darfur ska definieras som ett folkmord eller inte har onekligen varit en bromskloss för en eventuell lösning på konflikten. Det har aldrig varit någon tvekan om att massakrer direkt riktade mot civila har ägt rum men frågan har ändå kommit att handla om de mördades etnicitet. Vårt förslag till reform är att utöka principen om skyldigheten att ingripa så att denna innefattar övergrepp mot civilbefolkningen oberoende av deras etnicitet. Etniciteten på den mördade är irrelevant. Begreppet *responsibility to protect* måste föras in i FN-stadgan så att stater som inte skyddar sina medborgare, eller till och med aktivt riktar attacker mot dem, stoppas och bestraffas. Staternas suveränitet ska inte längre vara gratis. Priset man ska få betala för att uppnå suveränitet är att man tar ansvar för våldsmonopolet och skyddar sin befolkning mot övergrepp. När en stat misslyckas med detta eller är ovillig att agera framstår suveränitetsprincipen som ett berättigande för stater att godtyckligt mörda människor. En sådan stat saknar existensberättigande. Om FN misslyckas med detta förlorar organisationen sin relevans. Om FN lyckas kan organisationen bli en pålitlig, fredsskapande och fredsbevarande aktör i framtida konflikter.

6 Referenser

- A more secure world: Our shared responsibility:
<http://www.un.org/secureworld/report.pdf>, 20 maj 2006.
- Annan, Koffi A., 2005. *In larger freedom: towards development, security and human rights for all*: <http://www.un.org/largerfreedom/contents.htm>, Kapitel 5, 20 maj 2006.
- Barnett, Michael & Finnemore, Martha, 2004. *Rules for the World. International Organizations in Global Politics*. Ithaca and London: Cornell University Press.
- Bengtsson, Rikard & Ericson, Magnus & Hall, Martin & Kronsell, Annica, 2001. *Perspektiv på världspolitik*. Lund: Studentlitteratur.
- Egeland, Jan. *Ge Darfur mer än ord*. Debattartikel i Sydsvenskan 15/5 2006:
<http://sydsvenskan.se/opinion/aktuellafragor/article159395.ece>, 20 maj 2006.
- Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena, 2005. *Metodpraktiken*. Stockholm: Norstedts juridik.
- Evans, Gareth & Sahnoun, Mohamed, 2001. *The Responsibility to protect*:
<http://www.iciss.ca/pdf/Commission-Report.pdf>, 20 maj 2006.
- De Waal, Alex, 2005: "Who are the Darfurians? Arab and african identities, violence and external engagement" s.181-205 i *African Affairs* 104/415
- FN-stadgan: <http://www.un.org/aboutun/charter/>, 20 maj 2006.
- Freivalds, Leila. *Darfur ska hanteras som ett folk mord*. Debattartikel i Dagens Nyheter. 5/8 2004:
<http://www.dagensnyheter.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=572&a=294325>, 20 maj 2006.
- Holmberg, Mats. *Kamp om jorden bakom massmord*. Analys i Dagens Nyheter 8/8 2004: <http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=1159&a=296060>, 20 maj 2006.
- Jakobsen, Peter Viggo, 1996: "National Interest, Humanitarianism or CNN: What Triggers the UN Peace Enforcement after the Cold War?", s. 205-215 i *Journal of Peace Research*. Vol. 13, Nr. 2
- Kaldor, Mary, 2004. *Det globala civilsamhället: ett svar på krig*. Göteborg: Daidalos.
- Koblanck, Anna. *Avtal ger fredshopp i Darfur*. Nyhetsartikel Dagens Nyheter 5/5 2006: <http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=148&a=542684>, 20 maj 2006.

- Landguiden.se: *Darfur*. <http://www.landguiden.se>. Land: Sudan, kapitel: Darfur. 20 maj 2006.
- Landguiden.se: *Utrikeshandel*. <http://www.landguiden.se>. Land: Sudan, kapitel: Utrikeshandel. 20 maj 2006.
- Landguiden.se: *Utrikespolitik och försvar*. <http://www.landguiden.se>. Land: Sudan, kapitel: Utrikespolitik och försvar. 20 maj 2006.
- Nationalencyklopedin: *Suveränitetsprincipen*. http://80-www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=319468, 20 maj 2006.
- Naurin, Daniel, 2003. "Offentlighet – renar, försenar och väcker känslor", s. 231-246 i Gilljan, Mikael & Hermansson, Jörgen (red.) *Demokratins mekanismer*. Malmö: Liber.
- Preventgenocide.org: UN Secretary-General Kofi Annan's Action Plan to Prevent Genocide:<http://www.preventgenocide.org/prevent/UNdocs/KofiAnnansActionPlanToPreventGenocide7Apr2004.htm>, 20 maj 2006.
- Resolution 1547 (2004):
<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/386/26/PDF/N0438626.pdf?OpenElement>, 20 maj 2006.
- Resolution 1556 (2004):
<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/446/02/PDF/N0444602.pdf?OpenElement>, 20 maj 2006.
- Resolution 1564 (2004):
<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/515/47/PDF/N0451547.pdf?OpenElement>, 20 maj 2006.
- Resolution 1590 (2005):
<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N05/284/08/PDF/N0528408.pdf?OpenElement>, 20 maj 2006.
- Resolution 1591 (2005):
<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N05/287/89/PDF/N0528789.pdf?OpenElement>, 20 maj 2006.
- Resolution 1593 (2005):
<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N05/292/73/PDF/N0529273.pdf?OpenElement>, 20 maj 2006.
- Savic, Vladislav. *Afrika i centrum för stora oljeintressen*. Analys på Sveriges Radios hemsida 20/12 2005: <http://www.sr.se/cgi-bin/ekot/artikel.asp?Artikel=758483>, 20 maj 2006.
- Savic, Vladislav. *Stormaktskamp i Sudan och Tchad*. Analys på Sveriges Radios hemsida 21/12 2005:<http://www.sr.se/cgi-bin/ekot/artikel.asp?Artikel=759110>, 20 maj 2006.
- Smith, Steve & Booth, Ken & Zalewski, Marysia, 1996. *International theory: positivism and beyond*. New York: Cambridge University Press

Sydsvenskan. 2/5 2006. *Två års samtal om fred i Darfur utan resultat.*

Säkerhetsrådets mötesprotokoll 11/6 2004:

[http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/PRO/N04/385/16/PDF/N0438516.pdf?](http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/PRO/N04/385/16/PDF/N0438516.pdf?OpenElement)
OpenElement, 20 maj 2006.

Säkerhetsrådets mötesprotokoll 30/7 2004:

[http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/PRO/N04/445/15/PDF/N0444515.pdf?](http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/PRO/N04/445/15/PDF/N0444515.pdf?OpenElement)
OpenElement, 20 maj 2006.

Säkerhetsrådets mötesprotokoll 18/9 2004:

[http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/PRO/N04/515/29/PDF/N0451529.pdf?](http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/PRO/N04/515/29/PDF/N0451529.pdf?OpenElement)
OpenElement, 20 maj 2006.

Säkerhetsrådets mötesprotokoll 29/3 2005:

[http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/PRO/N05/287/63/PDF/N0528763.pdf?](http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/PRO/N05/287/63/PDF/N0528763.pdf?OpenElement)
OpenElement, 20 maj 2006.

United Nations General Assembly, 2005. *2005 World Summit Outcome.*

[http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N05/487/60/PDF/N0548760.pdf?](http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N05/487/60/PDF/N0548760.pdf?OpenElement)
OpenElement, 20 maj 2006.

Utrikesdepartementet. *Sverige och FN*. 17/5 2006:

<http://www.sweden.gov.se/sb/d/2558>, 20 maj 2006.

Wheeler, Nicholas J & Bellamy, Alex J, 2001. "Humanitarian intervention and world politics", s. 470-493 i Baylis, John & Smith, Steve (red.) *The globalization of world politics*. Bath: Bath Press Ltd.